

Protokoll nr. 14

k u n s t i n Õ u k o g u k o o s o l e k u s t

15. detsembril 1980.a.

Osa võtsid - A.Söber, A.Mikk, J.Kruus, Ü.Matesen, E.Mändsalu, M.Uffert, E.Aus, T.Kuusik, B.Tõnismäe, S.Nõmmik, A.Kikinov, U.Järvela, T.Maiste, H.Krumm, E.Tamberg, L.Männik, E.Mattisen, T.Virve, A.Herkül, E.Renter, B.Tõnismäe, V.Paalma

Päevakord - Weberi ooperi "Nõidkütt" lavastuse vastuvõtmine

B.Tõnismäe - Hundikuristiku pilti on kõige vähem proovitud, kuna kolmapäeval ei olnud võimalik selgeks teha, kes peab vaimude kostüümid neljandalt korruselt lavale tooma.

T.Virve - Gobelääni tuleks veel edasi maalida, kuna jahimees on ühe käega ja lapsel vesipea. Muus osas on kõik korras.

H.Krumm - Aitäh P.Liljele, orkester on hästi kõlama pandud. Kahtlesin algul kujunduses, kuid tegelikult on selles palju meelde jäävat - seni olematu värvide gamma, varjud tagaseinal, mis tekivad tänu kontravalgusele. See kõik on värske. Teisest küljest, kui lavakujutus on tinglik, mängukohta mitte määrav, pidanuks tekst olema ka vähem konkreetne ja eelpool öeldut silmas pidav. Osatäitjad on küllaltki head, ehkki orkestri tasemele pole veel jõutud. Palju on kammitsetud mängutegemist. Misanstseenid ei süvenda tegelaste vahelisi suhteid. Kuigi see on tahtlik, pole antud võtte taolise ooperi puhul ometi veenev, lavastus muutub aina kontsertlikumaks. Sosistamine kui võtte meeldis, ehkki see võnuks olla varjundite rikkam. Vaimud kui võtte meeldis samuti, ehkki eelmistel proovidel, kui lava oli pimedam, saavutati enam efekti. Kuulidevalamise stseenis puudub veel dünaamika. Mõne laulja puhul mängib kaasa eelmine osatäitmine - nätteks Kärvetil "Rügemendi tütre" majordoo

mus.

E.Tamberg - Kõige enam rõõmustas orkester. Ka vokaali osas rõõmustas enamike lauljate õige muusikatunnetus, ehkki kogemusi taolise materjali esituseks on ju vähe. T.Virve on teinud tore töö. Taolise romantilise ooperi puhul on selline lahendus vast õigustatud. B.Tõnismäel on lavastus seekord paremini õnnestunud kui eelmistel kordadel. Sosistamine on hea efekt, kui see aga nii kaua kestab, hakkab väsitavalt mõjuma, pealegi pole kõike kuulda. Kas ei võiks seda alustada pisut hiljem? Mõnes kohas esines solistide katmist orkestri poolt.

T.Kuusik - Nägin vaid I vaatust. Romantiline ooper nõuab ikka romantilist kujundust - nagu oli seda gobelään. Mis tehnilistesse vigadesse puutub, siis mõnes stseenis solistid on liiga taga. Jõgeval ja Kaalul läheb teksti kaduma. Ansambelite puhul kasutatud liikumine tundub riskantsena - muusikaline külg kannatab. Pole seda ooperit varem kuulnud, ta on omamoodi huvitav, kuid minu jaoks oli seal vähe elamuslikkust.

T.Maiste - Minul kui tegijal pole lavastusest kerge rääkida. Kõige rohkem häirib praegu Kaspari ja Maxi suhe I vaatuses. Sosistamise stseen on küllalt raske - pole lihtne värve leida, kuid rütmi kallal saab veel edasi töötada.

A.Herkül - Meeldib gobelään - kui see kerkib, ootad lavalt kujundust samas võtmes ja ka orkestri avamäng töötab seda. T.Härm olnud teatris kaua õpipoisi osas. Täna tuli ta oma ülesandega auga toime. Need tantsusammud aga, mida sooritavad solistid, mõjuvad praegu ebaprofessionaalselt. Siin tunnetan praegu kasutamata reserve. A.Kaalu Pipi ei mõjunud diletantlikult, tema Annchen aga küll.

E.Renter - Teos ise on romantiline, täis biidermeierlikku soojust. Ainus komponent, mis tundub olevat muusikas, on gobelään, ehkki ise pärit XVIII sajandist. Kõik muu mõjub kalgilt ja kõledalt.

Lavastust jälgides on tunda vastuolu muusika ja teostuse vahel - esineb stiililine vastuolu. Gobelään mõjub aga värskelt. Täpsemalt seda enam teostada ei saa - antud eeskujude, diapositiivi ja pildi juures.

A.Kikinev - Kas on tarvis balletitantsijaid kasutada ooperi apoteosis, kus nad on tegelikult vaid butafoorsete esemete kandjad? Neil tuleb selleks tarbetult 2 tundi oodata.

B.Tõnismäe - See on ülesanne, nagu kõik teised.

E.Mattisen - Lavastuses on palju head. Lõpupoole ilmneb vigu rohkem. Palmi ja Jõgeva tekstis on kadusid. Karask ei rahulda. Ons kujundus hea või halb? Raske öelda. Gobelään annab teise häälestuse. Vaataja võib edaspidises pettuda. Vaja oleks mitu etendust vaadata, enne kui saab lõplikku otsust teha, me pole taolise lavakujundusega harjunud. Üks on kindel - III vaatuses segab vihm. Ja koor peab veel kõvasti tööd tegema.

U.Järvela - Kaldpinna tõttu oli töö raske. Esimestes lavaproovides selgus, et taolise koori paigutuse juures on kuuldavus halb. Tuli tehnika appi võtta. Nüüd aga pole õiget tasakaalu. Vajame veel mitut proovi, et partiisid kinnistada, harjuda kostüümidega.

A.Mikk - "Nõidkütt" allub raskelt tänapäevasele teostusele. Kontseptsioon ei ole pealegi alati täpselt äratuntav. Esineb ebalust ja printsiibitust. Algas meeldib, kuid varsti tekivad tühimikud. Esineb rida küsitavusi - kellele on määratud Kaspari kuul? Kas kontrast Härmi tantsude ja pruutneitsite koori vahel on taotlus? "Kaelkiõjakud" mõjusid täna illustratiivselt. Auru väljatulek puutüvest hilines. Arusaamatuks jääb, kust tuleb Samieli hääl. Vihma kasutamine kahel korral on liiast. Ironia ja eklektika ei veena iga kord.

T.Virve - Esimene vihm on mõeldud vaid piiskadena, et mängiks vaid vee sillerdus.

E.Tamberg - Tahaksin kaitsta õigust, häha tükki oma silmadega. Loos

on om^ynaivsus, mis teisititegemist õigustab. Kui taheti "Nõid-
kütis" rõhutatult romantismi näha, oleks pidanud võtma teise lav-
vastaja. Põhimõtteliselt on ka see tee, mida antud lavastusbriga-
aad kasutas, õigustatud.

T.Virve - Hundikuristiku pildile on tingimata vaja üht lisaproovi.
Seni on olnud vaid üks täisproov. Kuidas on üldse võimalik seda
arutada?

M.Uffert - On hea meel tunda, et orkester on hästi paika pandud.
Tänane proov ei olnud see kõige parem, kuid meil enestel on va-
jakajäämised teada. Latt on seatud üle keskmise, kuid kukkuma see
meid ei pane. Aitäh P.Liljale suure töö eest, aitäh ka T.Kaljus-
tele, kellele see teos oli esimeseks sammuks romantilise ooperi
valdkonnas.

B.Tõnismäe - Ühiskondlik läbivaatus tuleb kindlasti ära jätta!

A.Sõber - Seni pole olnud kuulda arvamusi, et "Nõidkütis" ei tohi
veel esietendusele lubada. Vaidlused on käinud vaid stiiliüht-
suse- ja ebahütsuse ümber. Isiklikult ma eklektikat stiilitaot-
luseks ei pea. Ma pole T.Virve ja B.Tõnismäe totluste vastu, kuid
asi ei tohi minna isetegevuseks. Pruudipärja stseen on väga mit-
~~te~~ ^{rahvalikult} meeldivalt lavastatud, finaalis Kaspari surm - väga segane.
Inglid finaalis ei seostu gobelääni ja muu kujundusega. Kuid I
vaatuses oli mõned üsna kenad lavastaja leiud, mõned taotlused
polnud lõpuni lahendatud. Orkester on aga hea töö zeinud ja mit-
med solistid ka.

Kunstinõukogu o t s u s t a s - lubada Weberi ooper "Nõidkütis"
esietendusele planeeritud kuupäeval.

Koosoleku juhataja

A. Sõber

/A.Sõber/

Protokollija

V. Paalma

/V.Paalma/

Samiel -

Koosoleku juhataja

/A.Söber/

Protokollis

Paalme

/V.Paalma/